

Afscheidsdienst 6 juli 2014 - ds. Anja Oude Kotte-de Boon
Genesis 2: 8, 9a; en 15; Zacharia 3:10 en **Matteüs 20 : 1-16**

Thema: 'Werken in de wijngaard'

Ik las ergens een verhaaltje, *
het gaat over een man die aankomt in een stad
die zojuist getroffen is door een rampzalige aardbeving.
Huizen liggen in puin,
slachtoffers roepen om hulp,
kinderen zonder moeders of vaders lopen verdwaasd rond.
De man is ontsteld.
Hij weet bij het zien van al die ellende niets anders te doen
dan op de knieën te vallen
en zijn vuisten naar de hemel op te heffen.
'God', roept hij, 'God, waarom doet U niets?'
Een stem uit de hemel antwoordt hem:
'Ik heb j^ó gestuurd!'

Een ander verhaal over God en mensen

Toen God de Hof van Eden had aangelegd,
- de eerste tuin van de wereld, -
mocht de mens daar wonen,
Uit de aarde groeiden allerlei bomen
die er aantrekkelijk uitzagen met de heerlijkste vruchten.
God, de Schepper stelde de mens aan om de tuin te bewerken en bewaken.
God geeft de groeikracht,
de mensen bewerken de grond, verzorgen de planten
en plukken de vruchten.
Zo werken die beiden samen.
God de initiator, de mens zijn hand-langer,
die enorme mogelijkheden heeft gekregen en een vrije wil.

Over Gods tuin en wie daarin werken, wil ik graag wat met u nadenken,
want tuinen in allerlei vormen en maten liggen mij na aan het hart;
- de pastorietuin en de kerktuin in mijn vorige gemeente Heerewaarden,
- het kleine tuintje achter ons huis in Wehl,
- en de grote tuin achter het kleine kerkje hier,
Tuinen geven het karakter weer van de mens die hem bewerkt,
ordelijk, rommelig, kleurrijk, wat minder kleurig.....

Als het in de bijbel over tuinen gaat,
dan is dat vaak symbolisch bedoeld.

De profeten gebruiken het beeld van de wijngaard voor het land Israel.
De toestand van de wijngaard geeft aan hoe het er met het volk voorstaat;
als er in het land vrede en gerechtigheid heerst in het land
dan kan ieder rustig zitten onder zijn wijnstok en zijn vijgenboom,

Maar het volk wordt door diezelfde profeten aangeklaagd,
wanneer de wijngaard er verwilderd bij ligt:
Ze verwaarlozen dat kostbare geschenk,
er wordt niet geleefd naar Gods bedoeling,
de leefregels die hen gegeven zijn worden met voeten getreden,
met als gevolg dat het goede leven wordt aangetast.

Ook Jezus gebruikt in zijn gelijkenissen diverse malen het beeld van de wijngaard.
'Een landheer had een wijngaard.....' zo horen we,
Hij zoekt arbeiders om de oogst binnen te halen,
er is haast bij; vandaag moet het gebeuren,
want morgen zijn de vruchten verdroogd en zijn ze niets meer waard.
Alle mankracht die te vinden is wordt erbij geroepen,
van 's morgens vroeg tot aan het eind van de dag.

Tot zover is er niets aan de hand.
Maar dan volgt dat vervreemdende element,
dat in elke gelijkenis die Jezus vertelt, verborgen zit.
Altijd knoerst er iets in zijn verhalen,
waar je je tanden op stuk bijt,
wat onverteerbaar is,
omdat het in onze wereld ondenkbaar is.

Want welke bedrijfsvoerder haalt het in zijn hoofd,
om zijn werknemers uit te betalen zoals hier gebeurt?
Voltijd- en deeltijd werknemers allemaal hetzelfde loon?!
Dan gaat toch niemand meer 40-uur per week werken?
Wat hier gebeurt is onverstandig en onrechtvaardig,
*- of onze manier van belonen,
rechtvaardiger is, - laten we nu maar even buiten beschouwing.*

Iedere arbeider ontvangt één denarie;
in die tijd voldoende om een gezin één dag van te kunnen onderhouden.
Dat bedrag staat symbool voor Gods dagelijkse zorg voor mensen,
Hij schenkt zijn liefdevolle goedheid.....
Elke dag weer - en morgen schenkt Hij die opnieuw.
'Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen', zegt Jezus.

Je kunt je afvragen wat wij hier en nu aan deze gelijkenis hebben?
Het verhaal staat immers wel ver van onze realiteit af.

Het antwoord op 'wat we eraan hebben' staat aan het begin van de gelijkenis.

Daar lezen we:

'Het is met het *Koninkrijk van de hemel*

als met een landheer die er op uittrok om dagloners voor zijn wijngaard te zoeken.'

Jezus wil met zijn gelijkenis zijn toehoorders niet iets vertellen

over hoe het er in *ónze wereld* toegaat,

maar in '*het Koninkrijk van de hemel*'

Dat maakt het nog lastiger, want

Koninkrijk van de hemel.....

Is dat niet iets voor later?

Best mogelijk, wie zal het zeggen.

Maar dat koninkrijk is ook iets voor hier en nu, aldus Jezus,

want het heeft te maken met het verlangen

dat diep in iedere mensenziele sluimert.

Een eindeloos verlangen naar een bestaan waarin alles op z'n plaats valt,

waar het voor ieder mens, ongeacht ras, godsdienst, geartheid,

goed is om te leven,

waar liefde heerst en vrede en geborgenheid.

Een leven zonder angst of gebrek.....

Shalom!

Koninkrijk der hemelen, Koninkrijk van God.....

Land van belofte, het Land dat Ik u wijs,

het Nieuw Jeruzalem, het komend Bruiloftsfeest.....

allemaal namen voor hetzelfde visioen.

dat al door profeten in het Oude Israel gedroomd werd.

Het is niet een onwerkelijke droom, geen illusie,

iets wat nooit uit zal gebeuren;

maar een geloofde werkelijkheid waarop wordt gehoopt en gewacht, -

en vanwaaruit wordt geleefd door wie erin gelooft en op vertrouwt.

Het is het mysterie in het verhaal van God en mensen,

een woord dat door de wereld trekt,

een wegwijzer naar 'het land dat God ons wijst,

op geen enkele landkaart te vinden,

een land dat bestaat in de harten en hoofden van mensen.

Niemand droeg dit visioen dichter op het hart

en leefde er meer naar dan Jezus.

Weer terug naar onze realiteit:

De wereld Gods tuin,

opgedeeld in honderdduizenden perceeltjes, miljoenen tuintjes.....

En ieder mens geroepen

om in dat deel waar hij/zij door geboorte of omstandigheden terecht is gekomen,
zijn tuin te bewerken en te bewaren;

En of je nu 80, 60, 40 of 20 jaar bent,

of je nu een werker van het eerste uur of het laatste uur bent,
we zijn allemaal nodig.

En God heeft zijn helpers opgedragen om het loon zó uit te delen
dat niemand honger hoeft te lijden.

Werken in de wijngaard.....

In de kerk worden deze woorden wel opgevat als:

werken in de gemeente van volgelingen van Jezus,

maar natuurlijk ligt er ook een wijngaard buiten de grenzen van de kerk.

Het is goed om over die grenzen heen te kijken

of daar ook werk voor je te doen is.

Ik denk aan de tuintjes in Gambia,

aangelegd met hulp van de Stichting Care for Natural:

dat door de diaconie van onze gemeente wordt ondersteund.

Water is daar nodig..... deugdelijke waterpompen,

want zonder water geen opbrengst.

Straks wordt er voor gecollecteerd.

En tijdens de receptie kunt u wat foto's bekijken in Ons Huis.

En dan toch nog even: Werken in de eigen wijngaard.....

de Protestantse Gemeente Wehl.....

Hoe houden we hier de wijngaard in stand?

Er is veel werk te doen,

er is menskracht tekort..... maar in welke gemeente niet?!

Er wordt hard gewerkt, nagedacht, overlegd, georganiseerd:

Hoe nu verder, nu er weer een plek openvalt?

Het is aan jullie als gemeente, met Gods Geest als inspiratiebron.

Zorg goed voor de gemeente - ze is kostbaar.

Zorg goed voor elkaar - je hebt elkaar nodig.

Zorg goed voor jezelf - anders houd je het niet vol.

Wees niet bang voor veranderingen.....

elk einde is ook een nieuw begin.

Vertrouw op de Geest.....

geef haar de ruimte opdat ook zij haar werk kan doen.

Werken in de wijngaard.....

Ik begon met een verhaaltje, ik wil er ook mee eindigen. **

Het gaat over een boer die de dorpsdominee op bezoek krijgt.

De boer laat de dominee trots zijn land zien.

Het goudgele, wuivende graan op het veld is een lust voor het oog.

'Nou, wat vindt u ervan, dominee?', zegt de boer.

'De vrucht van een seizoen hard werken.'

De dominee schudt zijn hoofd.

'Het is niet jouw werk, het is Gods werk.

Alleen aan zijn genade heb je dit te danken!'

Dat de dominee een nogal zwaartillend type is, blijkt ook als de boer zegt dat hij er toch hard voor gewerkt heeft.

'Zonder God zou dit alles er niet zijn.

Dank Hem op je blote knieën!'

De boer heeft de smoor in.

Ze lopen verder en komen bij een braakliggend stuk land.

Het staat vol onkruid.

'Kijk,' zegt de boer, 'hier heeft God het werk alleen gedaan.'

Amen.

* Uit: 'U doet niets, want U bent God' , Stephan de Jong, blz. 61

** Uit: idem, blz. 91

Tenslotte:

In veel wijngaarden in Israël,
staat in een hoek een vijgenboom,
met wijd uitgespreide takken en grote bladeren,
die een aangename beschutting geven tegen de felle zon.
Een ideale plek om onder te rusten,
om met elkaar het leven te vieren,
om te zitten en gewoon 'te zijn wie je bent'.

Achter dit mooie kleine kerkje ligt een grote tuin,
sinds afgelopen vrijdag staat daar óók een vijgenboom,
waarvan ik hoop dat die goed zal gaan groeien en bloeien
en misschien wel vrucht dragen .

Op mijn verzoek is die vijgenboom daar geplant,
– met toestemming van onze kerkrentmeester Uilke,
– en onder toezicht van Marijke, onze kosteres.
Die boom is mijn afscheidsgeschenk aan deze gemeente.

Lieve mensen van de PG-Wehl,
ik wens jullie met elkaar
vele zinvolle en genoeglijke uren onder de vijgenboom,
en Gods zegen voor de toekomst van de gemeente.